

Groninger Landschap herdenkt De Ranitz ●

vulw 3.6.85

Van een onzer verslaggevers

WINSUM — Jonkheer mr. S. M. S. de Ranitz, de man van Het Groninger Landschap (en ook nog notaris in Winsum), heeft het in 1969 gehad over "de heerschappij van ingenieurs en technici, lieden die zich onvoldoende bekommeren om de dunne en kostbare huid van Moeder Aarde, waarvan zij goede rentmeesters zouden moeten zijn". Bij dezelfde gelegenheid zei hij: "En zo begon de desastreuze aantasting van de aarde onder de superleiding van de tot godheid verheven economische geest." De heer L. H. Veeman, tot voor kort voorzitter van de Stichting Het Groninger Landschap, haalt deze woorden aan in een bundeltje herinneringen, waarmee de stichting De Ranitz herdenkt.

Dit eerbeton is terecht, want de Winsumer notaris, die vorig jaar overleed, is vele jaren lang de motor en de spil van Het Groninger Landschap geweest. Een aantal oud-bestuursleden, L. H. Veeman, J. D. van der Waals, G. Overdiep en R. J. Clevering en directeur-beheerder G. J. Sterkenburg bouwen samen het beeld op van de kleurrijke man die De Ranitz was.

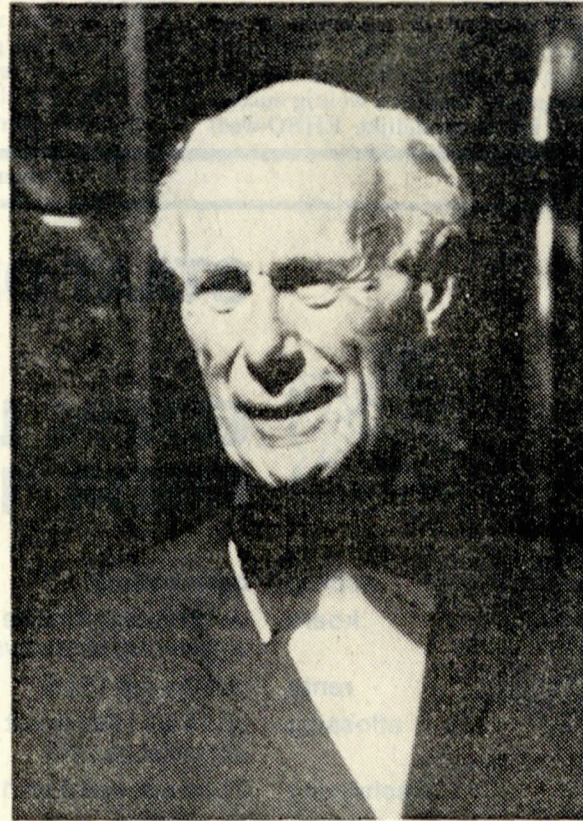
S. M. S. de Ranitz werd in 1904 geboren in Winsum waar hij later notaris zou worden, net zoals de vader en zijn grootvader dat waren geweest. Het meisje dat zijn echtgenote zou worden, ontmoette hij in het bestuur van Siegfried, de gymnastiekvereniging van het Stedelijk (nu Praedinius) Gymnasium in Groningen. Zij kwam uit het "linkse nest" van prof. mr. I. B. Cohen en vermoedelijk heeft dit invloed gehad op zijn levenshouding. Hij was later commissaris van de Arbeiders Le-

vensverzekering De Centrale, waarvan professor Cohen de statuten had ontworpen. Hij werd Vrijzinnig Democraat en na de oorlog, net als zijn vrouw, lid van de Partij van de Arbeid. Mevrouw De Ranitz was jarenlang raadslid en wethouder van Winsum.

De Ranitz, zegt Van der Waals, "voelde zich evenzeer oprecht telg uit een oud geslacht als vrijzinnig democraat en, later, doorbraak-socialist. Hij voelde zich nauw betrokken bij de landbouw, maar was tegelijkertijd voorvechter van de natuurbescherming". Als zijn ideeën niet goed vielen, zoals gebeurde door "Hoogspanning zonder leiding" (de jaarverslagen van 1969, 1970 en 1971) — "hem deed dat niets," schrijft Overdiep, die het lezen van dat verslag nog steeds "een tintelende ervaring" vindt.

Toen Sterkenburg wilde solliciteren als directeur-beheerder van Het Groninger Landschap, om-

● De voorkant van de bundel herinneringen aan jonkheer mr. S. M. S. de Ranitz. De foto is van P. de Ranitz.

schreef een vriend die hij om inlichtingen vroeg, De Ranitz als "een provo op leeftijd". "Toen ik nog naar de Stichting zelf infor-

meerde, zei hij verbaasd dat dat De Ranitz was." Met de komst van Sterkenburg kon De Ranitz wat gas terugnemen. De secretaris-

penningmeester deed namelijk ook het beheer van de terreinen, de verwerving van nieuw bezit en de daarbij horende administratie.

Het Groninger Landschap had toen al diverse bezittingen. Zonder De Ranitz waren de landgoederen van de Ennemaborg in Midwolda en de Coendersborg in Nuis waarschijnlijk verloren gegaan. De oevers van het Zuidlaardermeer en het Leekstermeer kocht hij geleidelijk op, per weiland. De Ranitz werd na Sterkenburgs komst in 1973 voorzitter maar nadat hij in 1979 deze functie had neergelegd, bleef hij meedraaien in het dagelijks bestuur. Ook toen hij in de vergaderingen steeds vaker verstek moest laten gaan, hield hij die zetel.

Het laatste artikel in het bundeltje herinneringen (Landbouwer-Politicus-Notaris-Jurist) besluiten Overdiep en Clevering zo: "De Ranitz was als een brandende kaars. Zijn materie werd restloos omgezet in licht en warmte. Wij, zijn tijdgenoten, hebben ons de korte tijd van zijn aardse leven daarin mogen koesteren. Met de laatste van ons zal de levende herinnering aan deze uitzonderlijke mens vervluchtigen als een droom."